

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **26501** (13) **U**
(51) МПК (2006)
A61D 5/00МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ**ОПИС**
ДО ПАТЕНТУ
НА КОРИСНУ МОДЕЛЬвидається під
відповідальність
власника
патенту**(54) СПОСІБ ДІАГНОСТИКИ ХВОРОБ ПАРОДОНТУ У СОБАК**

1

(21) u200705230
(22) 14.05.2007
(24) 25.09.2007
(46) 25.09.2007, Бюл. № 15, 2007 р.
(72) Ільницький Микола Григорович, Арсеєнко Дмитро Вікторович
(73) Ільницький Микола Григорович, Арсеєнко Дмитро Вікторович
(57) Спосіб діагностики хвороб пародонту у собак, який полягає у клінічному огляді ротової порожни-

2

ни, визначенні стану ясен, ступеня рухомості зубів, резорбції кісткової тканини, глибини пародонтальної кишені, типу і кількості ексудату в ній, який **відрізняється** тим, що проводять цитологічне дослідження стану епітеліальної тканини ясен і визначають кількість епітеліальних клітин на різних стадіях диференціації, тип і кількість деформованих епітеліоцитів та ступінь їх контамінації мікроорганізмами.

Корисна модель належить до галузі тваринництва, зокрема до ветеринарної хірургії і може бути використаний у будь-якій ветеринарній клініці по лікуванню дрібних тварин, зокрема собак.

На сьогодні цитологічний метод діагностики здебільшого використовується в гуманній медицині (гінекологічна і онкологічна практика) і значно менше в ветеринарній медицині. Не так давно метод почали впроваджувати в стоматології з метою його використання для діагностики хвороб слизової оболонки рота та пародонтологічних захворювань у людей [Быкова И.А., Агаджанян А.А., Банченко Г.В. Цитологическая характеристика отпечатков слизистой оболочки полости рта с применением индекса дифференцировки клеток// Лабораторное дело, 1987. - №1. - С. 33-35, Григорьян А.С., Грудянов А.И., Рабухина НА., Фролова О.А. Болезни пародонта. - М.: Медицинское информационное агентство, 2004. - С. 206-214].

У ветеринарній медицині, на даний час, цитологічна діагностика хвороб пародонту у тварин не розроблена і, відповідно, не впроваджена в практику.

Схема, яка застосовується для діагностики хвороб пародонту у собак, включає в себе: клінічний огляд ротової порожнини, визначення ступеня рухомості зубів, резорбції кісткової тканини щелеп, глибини пародонтальної кишені, типу і кількості ексудату в ній.

Недоліками клінічного огляду є не здатність відображати зміни в тканинах пародонту на початкових стадіях розвитку хвороби та контролювати ефективність лікування. Ми пропонуємо до схеми

додавати вивчення змін в епітеліальній тканині ясен при допомозі цитологічного методу.

В основу корисної моделі поставлено задачу розробити спосіб діагностики хвороб пародонту шляхом цитологічного дослідження, що забезпечить своєчасне виявлення патології та контроль ефективності лікувальних заходів.

Запропонований нами метод базується на отриманні мазку з ділянки зубоясенного з'єднання і подальшою диференціацією епітеліальних клітин слизової оболонки ясен, моніторингу патоморфологічних змін в епітеліоцитах та їх контамінації мікроорганізмами.

Маніпуляцію проводять в три етапи:

1-й етап - відбір матеріалу.

Після огляду ротової порожнини при допомозі клиновидних гумових мішеней з діаметром контактної поверхні не більше двох міліметрів проводять відбір матеріалу у такому порядку: на предметне скло переносять відбиток з лівого боку ротової порожнини з ділянки зубоясенного з'єднання ікл верхньої та нижньої щелеп та з ділянки четвертого премоляру верхньої та першого моляру нижньої щелеп. Завершують відбір аналогічним перенесенням відбитків з правого боку ротової порожнини. Додатково відбирають матеріал з ділянок із найбільш вираженими клінічними ознаками. В результаті на одному предметному склі буде 10-12 відбитків.

II-й етап - приготування мазку.

Мазки-відбитки фіксують 40%-ним розчином формаліну з 96°етилловим спиртом в співвідношенні 1:9 протягом 30 сек., фіксатор змивають

(19) **UA** (11) **26501** (13) **U**

дистильованою водою, після чого на 30 хв. наносять розчин метиленового синього (методика фарбування по Романовському-Гімзи). Після фарбування мазок висушують і переходять до третього етапу.

III-й етап - моніторинг мазку.

Починають вивчення мазку з диференціації епітеліальних клітин. В нормі в полі зору знаходяться лише ядровмісні поверхневі епітеліоцити (клітини відносно великих розмірів, для яких характерне невелике компактне ядро та не профарбована цитоплазма) та рогові епітеліоцити (клітини, що мають вид лусочок та позбавлені ядра). При ураженнях пародонту (гінгівіт, пародонтит) в мазку спостерігають проміжні плоскоепітеліальні клітини (епітеліоцити з доволі великим ядром та відносно широким обідком слабо базифільної цитоплазми) та базальні епітеліоцити (клітини не великих роз-

мірів, округлі, з напівкруглим ядром та вузьким обідком базифільної цитоплазми). Збільшення кількості останніх свідчить про прогресування хвороби.

Наступний елемент моніторингу - визначення ступеня контамінації епітеліальних клітин мікроорганізмами. Для цього визначають площу ураження кожного окремого епітеліоцита і загальну кількість контамінованих епітеліоцитів.

Завершують моніторинг мазка - підрахуванням кількості епітеліоцитів з патоморфологічними змінами в ядрі (каріорексис, каріопікноз, каріолізис) та цитоплазмі (вакуолізація).

Цитологічне дослідження проводять під час загального огляду ротової

порожнини тварини і повторюють в період проведення комплексу лікувальних заходів та після лікування.